

Գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրի նպատակները, ռազմավարությունը և ֆինանսավորումը

Ծրագրի հիմնական նպատակն է Արարատի մարզում գյուղատնտեսության գործունեության համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների ձևավորման ու կատարելագործման միջոցով ավելացնել բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքների ծավալները, բարձրացնել արտադրության արդյունավետությունը, լուծել իրացման հիմնախնդիրները, որի արդյունքում կավելանան գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտները և կկրճատվի աղքատությունը գյուղական բնակավայրերում:

Խորհրդատվական ծառայությունների բնագավառում Արարատի մարզի զարգացման ծրագրի հիմնական նպատակն է այդ ծառայությունների մատչելիության բարձրացումը, նրանց առավել նպատակային, հասցեական օգտագործումը:

Ծրագրի ռազմավարությունը

Ծրագրի ռազմավարությունը ենթադրում է հետևյալ կարևոր միջոցառումների իրականացումը.

- 1) Մարզային ուսուցողական-խորհրդատվական ծառայության կողմից կազմակերպել դասընթացներ գյուղմթերքների արտադրության և վերամշակման ժամանակակից տեխնոլոգիաների վերաբերյալ:
- 2) Անցկացնել սեմինար դասընթացներ տնտեսվարման արդյունավետ ձևերի, մասնավորապես կոոպերացիայի տարբեր ձևերի արմատավորման ուղղությամբ:
- 3) Ֆերմերներին տրամադրել խորհրդատվություն նոր ներդրվող թունաքիմիկատների, պարարտանյութերի օգտագործման կանոնների վերաբերյալ:
- 4) Մշակել տեղեկատվական թերթիկներ, բուկլետներ գյուղատնտեսությանը վերաբերող մասնագիտական աշխատանքների մասին:

Գյուղատնտեսական հումքի վերամշակող կարողությունների ձևավորումը և գոյություն ունեցող արտադրական ծավալների ընդլայնումը հնարավոր է դրամաշնորհների, նպատակային վարկերի միջոցով:

Ծրագրի իրագործման դեպքում կունենանք հետևյալ վերջնական արդյունքները՝

- Մարզի հողային ռեսուրսների նպատակային օգտագործման ապահովում բուսաբուծական մթերքների՝ հատկապես տարբեր պտղատեսակների, խաղողի բանջարեղենի արտադրության ծավալների ավելացում արդյունավետության բարձրացում, մթերքների ապրանքայնության մակարդակի բարձրացում, հատկապես պտղի և դրանց վերամշակումից ստացված արտադրատեսակների արտահանման ծավալների էական ավելացում,
- Բույսերի պաշտպանության /հատկապես պտղատու այգիներում/ պայքարի կենտրոնացված միջոցառումների իրականացում,
- Մարզում տոհմային տնտեսությունների ձևավորում, արհեստական սերմնավորման աշխատանքների ընդլայնման միջոցով կենդանիների տոհմային

հատկանիշների պահպանում և կատարելագործում, տոհմաբուծական ծառայությունների ձևավորում,

- Խոշոր ապրանքային ֆերմերային տնտեսությունների և կոոպերատիվների ձևավորում,
- Մարզում ապահովագրական համակարգի ձևավորման համար նախադրյալների ստեղծում,
- Զարգացած համայնքային ենթակառուցվածքների առկայություն, մասնավորապես ներհամայնքային և միջհամայնքային բարեկարգ ճանապարհների, հուսալի գործող կապի և հաղորդակցության ապահովում,
- Հետևողական և արդյունավետ կերպով կոգտագործվի մարզի հողային և մարդկային ռեսուրսները ինտեսիվ տեխնոլոգիաների կիրառման, ոռոգելի ցանքերի ընդարձակման, անմշակ հողերը ցանքաշրջանառության մեջ ներառելու միջոցով,
- Կավելանա բուսաբուծական մթերքների, հատկապես խաղողի պտղի և բանջար-բոստանային կուլտուրաների արտադրության ծավալները, կբարձրանա ապրանքայնության մակարդակը կընդլայնվի խաղողի և պտղատու այգիների տարածքները և բանջար-բոստանային կուլտուրաների ցանքատարածությունները, որը հնարավորություն կտա ամեն տարի ավելացնել գյուղատնտեսության հիմնական ճյուղերի՝ բուսաբուծության և անասնապահության արտադրության ցուցանիշները տարեկան համապատասխանաբար 10% և 5%-ով
- Կավելանա անասնապահական մթերքների, հատկապես մսի, կաթի արտադրության ծավալները, բարձրացնել անասնապահական մթերքների ապրանքայնությունը և արտադրության արդյունավետությունը
-) Կընդլայնվի կերային բազան, կավելացնա բազմամյա արժեքավոր կերային մշակաբույսերի ծավալները, որը հնարավորություն կտա արդյունավետ օգտագործել խոտհարքները և արոտները,
- Կբարելավվի ոռոգման համակարգը, մասնավորապես կկառուցվի նոր և կվերանորոգվի առկա ջրագծերը, պոմպակայանները, ջրանցքները, կբարելավվի ոռոգման ներտնտեսային համակարգը և կվերանա ջրօգտագործման ասպարեզում առկա թերություններն ու բացթողումները,
- Անասնաբուժական ծառայությունների բարելավման միջոցով կբարձրացնա գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվությունը և ապրանքայնության մակարդակը,
- Յուրաքանչյուր տարածաշրջանում կստեղծվի գյուղատնտեսական մթերքների իրացման մեծածախ շուկա, դրանք կահավորելով պահպանման համար անհրաժեշտ սարքավորումներով,

- Կիրականանա մասնագիտացված սերմնաբուծական տնտեսությունների ձևավորումը՝ մարզի գյուղացիական տնտեսությունների պահանջը բարձրորակ սերմացուների նկատմամբ բավարարելու նպատակով,
- Կապահովվի գյուղատնտեսական վարկերի հասանելիությունն աղքատ գյուղացիական տնտեսությունների և գյուղատնտեսական ձեռնարկությունների համար,
- Հնարավորություն կստեղծվի նպատակային օգտագործել մարզում առկա գյուղատնտեսության գիտակ մասնագետների ուժերը, խորհրդատվությունը, կբարելավվի նյութատեխնիկական սպասարկումը, մատչելիությունը,
- Կաջակցվի մարզում հողերի խոշորացման և գյուղացիական տնտեսությունների միավորման գործընթացին,
- Մարզի բնակչությանը սիստեմատիկաբար կիրազեկվի գյուղատնտեսության ոլորտում իրականացվող միջոցառումների մասին
- Ագրոտեխնիկական, զոոտեխնիկական, անասնաբուժական պահանջների կատարման ապահովում,
- Գյուղատնտեսության ոլորտում ֆինանսական միջոցների և ներդրումների ավելացում,
- Իրացման շուկայի մատչելիության և արտադրողի պաշտպանվածության ապահովում

ՄԱՐԶԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ 2015-2018ԹԹ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ /կցվում է/

«ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ 2015-2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ»

հազար դրամ

№	Ոլորտ	Ընդամենը պահանջվող ֆինանսավորում	Պլանավորված ֆինանսավորումը				Ընդամենը պլանավորված ֆինանսավորում	ճեղքվածք
			2015թ.	2016թ.	2017թ.	2018թ.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Աշնանացան ցորենի բարձր մեռատառորության սեռմեռի նեոնոում	64000.0	16000.0	16000.0	16000.0	16000.0	64000.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	64000.0	16000.0	16000.0	16000.0	16000.0	64000.0	
2	Գարնանացան գարու բարձր մեռատառորության սեռմեռի նեոնոում	13800.0	3450.0	3450.0	3450.0	3450.0	13800.0	
	պետական բյուջե	6000.0	1500.0	1500.0	1500.0	1500.0	6000.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	7800.0	1950.0	1950.0	1950.0	1950.0	7800.0	
3	Վաղահաս կարտոֆիլի սեռմնաթառմառում	8000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	8000.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	8000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	8000.0	
4	Բազմամյա խոտաբույսերի սերմերի նեոնոում	9388.0	2347.0	2347.0	2347.0	2347.0	9388.0	
	պետական բյուջե	3388.0	847.0	847.0	847.0	847.0	3388.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	6000.0	1500.0	1500.0	1500.0	1500.0	6000.0	
5	Անասունների արհեստական սեռմնավորում	8000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	8000.0	
	պետական բյուջե	8000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	8000.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Անասնաբուժական հակահամաճարակային միջոցառումներ	156000.0	39000.0	39000.0	39000.0	39000.0	156000.0	

6	պետական բյուջե	156000.0	39000.0	39000.0	39000.0	39000.0	156000.0
	Դոնորներ	0.0		0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Պտղատու այգիների հիմնում 100 հա	50000.0	12500.0	12500.0	12500.0	12500.0	50000.0
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	50000.0	12500.0	12500.0	12500.0	12500.0	50000.0
8	Խաղողի այգիների հիմնում 40 հա	48000.0	12000.0	12000.0	12000.0	12000.0	48000.0
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	48000.0	12000.0	12000.0	12000.0	12000.0	48000.0
9	Հողօգտագործողներին մատչելի գներով ազոտական պարարտանյութի հատկացում (տարեկան 3000 տոննա/	1884000.0	471000.0	471000.0	471000.0	471000.0	1884000.0
	պետական բյուջե	444000.0	111000.0	111000.0	111000.0	111000.0	444000.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	1440000.0	360000.0	360000.0	360000.0	360000.0	1440000.0
10	Հողօգտագործողներին մատչելի գներով ֆոսֆորական պարարտանյութի հատկացում	44000.0	11000.0	11000.0	11000.0	11000.0	44000.0
	պետական բյուջե	16000.0	4000.0	4000.0	4000.0	4000.0	16000.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	28000.0	7000.0	7000.0	7000.0	7000.0	28000.0
11	Հողօգտագործողներին մատչելի գներով կալիումական պարարտանյութի հատկացում	18400.0	4600.0	4600.0	4600.0	4600.0	18400.0
	պետական բյուջե	7200.0	1800.0	1800.0	1800.0	1800.0	7200.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	11200.0	2800.0	2800.0	2800.0	2800.0	11200.0
12	Հողօգտագործողներին մատչելի գներով դիզելային վառելանյութի հատկացում /2000000 լիտր/	360000.0	90000.0	90000.0	90000.0	90000.0	360000.0
	պետական բյուջե	80000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	80000.0
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Այլ աղբյուրներ	280000.0	70000.0	70000.0	70000.0	70000.0	280000.0

	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	329700.0	30500.0	147100.0	152100.0	0.0	329700.0	
18	"Վեդի" ջրօգտագործողների ընկերության կողմից սպասարկվող Սիսավան, Նոր-Ուղի, ք. Վեդի համայնքներում և միջազգետի բաժանարարի	86700.0	30400.0	41100.0	15200.0	0.0	86700.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	86700.0	30400.0	41100.0	15200.0	0.0	86700.0	
19	"Մասիս" ջրօգտագործողների ընկերության կողմից սպասարկվող Սայաթ-Նովայի ջրանցքի վերակառուցում	970000.0	127000.0	438000.0	405000.0	0.0	970000.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	970000.0	127000.0	438000.0	405000.0	0.0	970000.0	
20	Քաղցրաշենի, Ավշար-Այգավանի, Արմաշի, Արագածի և Ազատի առաջին աստիճանի Ջ/Կ-ների հեռացնող	1064400.0	532200.0	532200.0	0.0	0.0	1064400.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	1064400.0	532200.0	532200.0	0.0	0.0	1064400.0	
21	Քաղցրաշենի ինքնահոս ջրատարի կառուցում	3291900.0	1097300.0	1097300.0	1097300.0	0.0	3291900.0	
	պետական բյուջե	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	3291900.0	1097300.0	1097300.0	1097300.0	0.0	3291900.0	
	Ընդամենը	9951288.0	3017197.0	3191897.0	2738597.0	1003597.0	9951288.0	
	պետական բյուջե	840588.0	210147.0	210147.0	210147.0	210147.0	840588.0	
	Դոնորներ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Այլ աղբյուրներ	9110700.0	2807050.0	2981750.0	2528450.0	793450.0	9110700.0	